

Laupias samarialainen -ohjelma muuttaa asenteita -esityksen tekstit

Dia 1

Taustatietoa Suomen Piipiaseurasta:

Suomen Piipiaseura (SPS) on yksi evankelis-luterilaisen kirkon seitsemästä lähetysjärjestöstä. Seura perustettiin vuonna 1812 saattamaan suomenkielistä Raamattua ensi kertaa laajalti tavallisten ihmisten ulottuville.

Piipiaseura kuuluu Yhtyneiden Raamattuseurojen (United Bible Societies, UBS) maailmanlaajuiseen verkostoon, jolla on toimintaa yli 200 maassa ja alueella. Se on maailman laajin toimija raamatunkäännös- ja julkaisutyössä. Yhtyneet Raamattuseurat tekee myös kehitysyhteistyötä lukutaito- ja hiv-hankkeissa. Kaikissa hankkeissa piipiaseurat pyrkivät mahdollisimman laajapohjaiseen ekumeeniseen yhteistyöhön eri kirkkokuntien ja muiden kristillisten toimijoiden kanssa.

Suomen Piipiaseura ei lähetä suomalaisia lähetystyöntekijöitä vaan toimii kumppanuudessa paikallisten toimijoiden kanssa heidän omissa hankkeissaan.

Dia 2

Eteläisessä Afrikassa, missä useissa maissa suuri osa väestöstä on hiv-positiivisia, uusien hiv-tartuntojen määrä on laskenut.

Silti Saharan eteläpuolinen Afrika on aluetta, missä globaalisti vertailtaessa hiv-epidemia on kaikkein laajin. Jokaisesta 20 aikuisesta yksi on hiv-positiivinen.

Vuonna 2011

- 69% kaikista maailman hiv-tartunnan saaneista asuu alueella,
- 92 % raskaana olevista hiv-positiivisista asuu alueella,
- Maailman hiv-positiivisista lapsista 90% asuu alueella.

Lähde:

UNAIDS Global Report 2012

UNAIDS Regional Fact sheet 2012

Dia 3

Malawin tilanne

- 16 milj. asukasta
- Lukutaitoisia 75%
- Keskiansio alle 1 €/päivä
- 11% aikuisväestöstä hiv-positiivisia
- 800 000 aids-orpoa

Ulla Oja Facebook

PIPLIA, voimasanoja

Malawin 16 miljoonaisesta väestöstä neljännes yli 15-vuotiaista on lukutaidottomia. Keskiansio jää alle yhden euron päivässä. Aikuisväestöstä noin joka kymmenes on hiv-positiivinen. Maassa on noin 800 000 aids-orpoa, jotka ovat jääneet sukulaistensa tai toistensa huolehdittaviksi.

Leonard Asafi kyläpäällikkö ja Dedzan alueen kylien johtaja Keski-Malawissa kertoo:

- Monet lapset menettivät molemmat vanhempansa ja jäivät yksin. Lasten oli tultava toimeen omillaan ilman vanhempiaan. Kukaan ei halunnut ottaa heitä luokseen. Lasten oli tehtävä päivätöitä toisille perheille. He tekivät töitä puutarhoissa, kantoivat vettä pitkänkin matkan takaa ja hankkivat polttopuuta. Työpalkaksi lapset saattoivat saada vähän jauhoja. Tänne tuli hallituksen edustajia, jotka pyysivät minua rekisteröimään kaikki orvot. Tein sen, mutta mitään apua ei koskaan tullut. Lasten oli selvittävä omillaan.

Dia 4

Hivin kanssa elävien haasteita

- Syrjintä, leimaaminen, tuomitseminen
- Tiedon puute
- Väärät uskomukset ja ennakkoluulot
- Sulkeminen yhteisön ulkopuolelle
- Hoidon ja lääkityksen vaikea saatavuus
- Köyhyys ja ravinnon puute

PIPLIA, voimasanoja

Hivin kanssa elävät, joita ovat sekä tartunnan saaneet että heidän omaisensa, joutuvat kohtaamaan syrjintää ja leimaamista myös kirkkoissa. Tiedon puute, väärät uskomukset ja ennakkoluulot vaikuttavat niin, että hiv-tartunnan saaneet eivät uskalla kertoa tartunnasta pelätessään sulkemista yhteisön ulkopuolelle. Myös useiden kirkkojen johtajat ovat tuominneet hiv-positiiviset moraalittomina ja kieltäneet koko hiv-ongelman olemassaolon seurakunnissaan. Joistakin seurakunnista on ajettu heikoimmat ja sairaat ulos, vaikka niiden tulisi paremminkin tukea ja auttaa heitä.

Hoito ja lääkitys ovat edelleen vaikeasti saatavilla esimerkiksi huonojen kulkuyhteyksien ja pitkien etäisyyksien takia, vaikka tilanne on parantunut paljon.

Kyläpäällikkö **Leonard Asafi** muistelee:

- Ennen kuin tiesimme mitään koko viruksesta, ihmiset salailivat ja kielsivät sairautensa. Toiset nauroivat niille, jotka olivat sairastuneet. Heidän luokseen ei menty kylään eikä heille annettu edes ruokaa. Ajateltiin, että jos menen tapaamaan sairaita, silloin sairaus tarttuu myös minuun itseeni. Tietenkin, se oli tragedia.

- Noihin aikoihin tartunnan saaneet eivät saaneet mitään apua. Heidän kanssaan ei haluttu olla missään tekemisissä. Heidän oli lähdettävä kodeistaan ja muutettava asumaan kylän ulkopuolelle pensaikeroon. Heitä kohdeltiin kuin muinoin isorokkoon

sairastuneita. Monet muistavat ajat, jolloin heidän vanhempansa saattoivat sairastua isorokkoon. Heidätkin vietiin pensaikoon pois kylästä. Heillä ei ollut asuntoja, ei peittoja, mihin kääriytyä yöksi, ei vaatteita, joihin pukeutua. Heitä ei kyetty auttamaan – se oli pahaa aikaa!

Dia 5

Laupias samarialainen on Yhtyneiden Raamattuseurojen Afrikan alueen yhteinen hiv-ohjelma, joka toimii yli 25 maassa. Afrikan alueen pipliseurojen hiv-työn toimisto koordinoi hankkeita eri maissa. Toimisto perustettiin vuonna 2005 ja se on yksi Suomen Pipliseuran kumppaneista Laupias samarialainen -ohjelmassa. Hankkeilla on laaja ekumeeninen pohja ja kannatus.

Lisäksi Suomen Pipliseura on ollut kumppanina vuodesta 2008 Norsunluurannikon, vuodesta 2009 Burundin ja vuoden 2010 alusta Malawin pipliseurojen Laupias samarialainen hiv-hankkeissa, joissa tavoitteena on hiv-tietoisuuden lisääminen ja tartuntojen väheneminen. Suomen Ulkoministeriö tukee hankkeita kehitysyhteistyövaroin.

Dia 6

- Lisää oikeaa tietoa hivistä ja aidsista
- Vaikuttaa asenteisiin perheissä, kirkkoissa ja kyläyhteisöissä
 - > Vastuullinen elämäntapa
 - > Syrjinnän lopettaminen
 - > Tukiryhmät

Laupias samarialainen -ohjelma on suunnattu kristillisille kirkkoille, mutta myös ympäröivä yhteisö on ottanut sen yleensä hyvin vastaan. Raamatun kertomukset ovat asennekasvatuksen pohjana, mutta siten, että muidenkin uskontojen edustajat voivat osallistua aktiivisesti ohjelmaan.

Ohjelma muodostuu kokonaisuudesta, jossa annetaan koulutusta ensin kirkkojen ja seurakuntien johtajille. Seurakunnat valitsevat muutamat kyvykkäät henkilöt 3-4 päivän koulutustyöpajaan. Paikallisen pipliseuran hankekoordinaattori kouluttaa seurakuntien valitsemat henkilöt, jotka puolestaan jatkavat koulutusta omissa seurakunnissaan. Tällä tavoin kouluttajien joukko saadaan suureksi ja tieto tavoittaa mahdollisimman laajat joukot. Moninkertaistaminen ja vapaaehtoistyö on ohjelman ydin.

Koulutusmateriaali koostuu tositarinoinhin perustuvista videoista, vihkosta, kuvatauluista ja ohjaajan oppaasta.

Koulutuksessa annetaan perustiedot hivistä, sen leviämisestä sekä hoidosta, mutta tärkeimpänä tavoitteena on asennemuutos. Ihmisiä kannustetaan myös testauttamaan itsensä.

Dia 7

Hiv-hanke käynnistyi Malawissa toukokuussa 2010. Ensimmäisenä vuonna toimittiin kolmessa Etelä-Malawin maakunnassa, vuonna 2011 hanketta on laajennettu Keski-Malawin kolmeen maakuntaan sekä Pohjois-Malawiin, jotta eri etniset ryhmät tulisivat huomioiduiksi. Hanke keskittyy maaseutualueisiin, joissa toistaiseksi on ollut vähemmän hiv-työtä. Hankemateriaalit ovat saatavilla englannin lisäksi chichewaksi. Tumbukankielisen koulutusmateriaalin käännöstö on julkaisua vaille valmis.

Malawin Pipliaseura toimii tiiviissä yhteistyössä Malawin hallituksen hiv-työn sekä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Yhteistyöverkosto on laaja ja mukana on kirkkoja, kouluja, kyläpäälliköitä ja terveydenhuollon ammattilaisia. Ruohonjuuritason toiminnan lisäksi televisiossa on viikoittainen hyvin suosittu nuorten ohjelma, joka perustuu hankkeen materiaaleihin.

Dia 8

Koulutus on osallistavaa ja metodeina ovat draama sekä ryhmäkeskustelut, joiden avulla osallistujat haastetaan pohtimaan hiv-käsityksiään, asenteitaan sekä vastuullista käyttäytymistä. Koulutustyöpajoissa eläydytään draaman ja roolinvaihdosten kautta Laupias samarialainen -kertomuksessa esiintyvien hahmojen ja hiv-tartunnan saaneiden elämään ja kokemuksiin. Ryhmäkeskusteluissa pohditaan koulutusmateriaalin esille tuomia kysymyksiä ja näkökulmia.

Luukkaan evankeliumin laupias samarialainen -kertomus on koulutuksen punaisena lankana. Koulutus alkaa kertomuksen dramatisoinnilla, jossa vapaaehtoiset esittävät kertomuksen muille. Tuttu raamatunkertomus tuotuna tähän päivään avaa silmiä ja sydäntä hivin kanssa kamppailevien hädälle ja auttaa ymmärtämään kristityn vastuuta lähimmäisestään myös hivistä kärsivien parissa. Tässä on menossa draama Malawin Dedzassa.

Dia 9

Hivin tartuntatavoista kerrotaan, jotta turhat pelot ja ennakkoluulot vähenisivät. Kun koulutuksissa kerrotaan oikeaa tietoa hivistä, ihmiset rohkaistuvat testauttamaan itsensä ja lapsensa. Oikean hoidon turvin hivin kanssa on mahdollista elää täysipainoista elämää ja ihminen pystyy huolehtimaan itsestään ja perheestään.

Dia 10

Laupias samarialainen -ohjelmassa pyritään lisäämään myös nuorten tietoisuutta hivistä ja sen tartuntatavoista. Nuorten Kanna vastuusi -ryhmä kokoontuu viikoittain keskustelemaan ja toimimaan hiv-tietouden lisäämiseksi nuorten keskuudessa. Lisäksi ryhmä kiertää kylissä kouluttamassa. **Coretta Fundani** ja **Elton Katsangula Betha** ovat jäseniä Kanna vastuusi -ryhmässä. Näin he itse kertovat ryhmänsä toiminnasta:

Elton: Keskustelemme, miten Raamattu voi auttaa meitä hiv-työssä. Välillä menemme toisiin kyliin opettamaan muille ihmisille hiv- ja aids-asioita. Kerromme myös, miten Raamattu auttaa meitä.

Coretta: Autamme niitä, jotka kärsivät, esimerkiksi orpoja. Jos emme itse pysty auttamaan, yritämme löytää jonkun muun tahon, joka auttaisi heitä. Yleensä puute on rahasta. Opetamme heitä ja tuemme heitä kykyjemme mukaan. Me nuoret käymme myös auttamassa vanhuksia.

Dia 11

Kun nuorten ryhmät kiertävät kylissä kertomassa tietoa hivistä, opetuksessa hyödynnetään myös draamaa, jota kaikki ymmärtävät.

Nuoret rohkaisevat ja neuvovat ihmisiä tukemaan heitä, jotka elävät hivin ja aidsin kanssa. Monet luulevat, että jos on hiv-positiivisten kanssa tekemisissä, saa itsekin tartunnan. Heille opetetaan, miten virus tarttuu ja miten se ei tartu.

Dia 12

Linley Namiwa toimii Lobin kylän Laupias samarialainen -ryhmässä kouluttajana. Hän kertoo: – Kylissä on myös erilaista nuorten hyväksikäyttöä. Nuoret menevät töihin ansaitsemaan rahaa, mutta joutuvat hyväksikäytetyiksi. Nuoret ovat kouluttamattomia, tietämättömiä eivätkä aina kuuntele varoituksia. He haluavat ansaita rahaa vaatteisiin ja ruokaan, joten he sulkevat korvansa. Rohkaisemme nuoria viljelemään maata ja sen myötä tulemaan taloudellisesti toimeen. Täällä Lobissa maanviljelys on tärkein elinkeino. Valitettavasti nuoret menevät liian aikaisin naimisiin. He kokevat, että se on pakollista, jotta saa elantoa. Seurauksena syntyy lapsia. Jos vanhemmilla on tartunta, ja he sairastuvat ja kuolevat, lapset jäävät isovanhemmille.

– Jotkut nuoret menevät töihin rajan yli Mosambikiin, jossa he ansaitsevat paljon enemmän kuin täällä. Nuoret tarvitsisivat koulutusta pienyritysten perustamiseen, kun he palaavat takaisin Malawiin.

– Rohkaisen nuoria hiv-testeihin. Jos he ovat jo käyneet testeissä ja saaneet positiivisen tuloksen, kerron, ettei se tarkoita elämänloppua. Epätoivoon ei ole syytä vaipua. Jokaisen tulee pitää itsestään huolta. Lääkkeitä on saatavilla, ja kaikessa Jumala on turvamme.

Dia 13

Hivin kanssa eläviin kohdistuva syrjintä ja leimaaminen seurakunnissa on vähentynyt. Seurakunnat ovat perustaneet erilaisia tukiryhmiä ja -muotoja ja hiv-positiiviset ovat päässeet takaisin mukaan seurakuntien luottamustehtäviin. Hankkeet on todettu erittäin kustannustehokkaiksi: pienillä budjeteilla on saatu merkittäviä muutoksia aikaan. Ruohonjuuritasolla ihmisten on helppo ymmärtää uskonnollista kieltä, joka on jo valmiiksi tuttua. Usko ja uskonto ovat osa arkipäivää, samoin kuin hiviin liittyvät kysymykset ja haasteet.

Pastori **Riphat Matope**, Keski-Afrikan luterilaisen kirkon presidentti sanoo:

– Kiitos tuestanne Malawin Pipliaseuran työlle! Kumppanuutemme raamattutyössä muuttaa ihmisten elämän. Sen ansiosta ihmiset saavat Jumalan sanan omalla kielellään. Maamme hiv ja aids tilanne on erittäin vakava. Omakielinen Raamattu ja Laupias samarialainen -koulutusohjelma antavat toivoa hivin ja aidsin kanssa eläville ihmisille. Kirkkomme puolesta toivon teidän jatkossakin tukevan Pipliaseuran merkityksellistä työtä.

Dia 14

